

NHỊ-THIÊN-DƯƠNG

ĐẠI DƯỢC PHÒNG
38, Rue de Canton, 38 - Cholon

TELEPHONE N° 658

Có bán đủ các thứ thuốc rất nên thân hiệu như sau này:

1. -- Kiểm-sắc-bổ-huân (Trị bệnh đờn ông suy nhược)	Mỗi ve giá.	2 \$00
2. -- Phụ-khoa Kim-phong-huân (Đờn bà huyết hư khí suy)	Mỗi hộp 2 hơn giá.	1 00
3. -- Hấp-dâm chi-khải (Trị bệnh họ)	Mỗi gói giá.	0 15
4. -- Nhi khoa công-cơ-tăng (Trị bệnh con trẻ)	Mỗi gói giá.	0 25
5. -- Thân hiệu phát-lãnh-tăng (Trị chứng nóng lạnh)	Mỗi gói giá.	0 16
6. -- Bệnh cam-tích (Trị bệnh cam tích)	Mỗi gói 10 bán giá.	0 10
7. -- Sự-độc-linh-được (Trị bệnh hoa liễu)	Mỗi ve thuốc nước	3 00
8. -- Thân hiệu nhâm-đực-thủy (Trị bệnh con mắt)	Mỗi ve giá.	1 00
9. -- Thanh-tạng-huân (Thuốc xị)	Mỗi ve giá.	0 10
10. -- Phong thấp c/o được (Thuốc dẫn tr các chứng bệnh phong thấp)	Mỗi miễn giá.	0 20
11. -- Sanh-phát-bá-thổ-giư (Thuốc nước xức cho nước tóc)	Mỗi ve giá.	0 30
12. -- Bạch-trừ-cơ (Trị các chứng bệnh đau đầu)	Mỗi ve giá.	0 60
13. -- Bạt độc được cao (Trị bệnh Ung-thư u-nhiệt, ghê chốc)	Mỗi ve giá.	0 30
14. -- Trần-châu-phần (Trị bệnh phong ngứa phỏng ngứa sôi)	Mỗi ve giá.	0 35
15. -- Tế sanh được thủy (Trị các chứng bệnh cảm mạo, chói nước và thời-khí)	Mỗi hộp giá.	0 10
16. -- Bạch tho giư (Đầu bạc hà)	Ve nhỏ giá 0\$20 -- ve lớn.	0 40
17. -- Tiếng được cao (Trị bệnh lạt)	Mỗi thố giá.	0 20
18. -- Châu phần sanh cơ tăng (Trị các thố ghê độc)	Mỗi ve giá.	0 20
19. -- Ngoại khoa trừ độc thủy (Thuốc nước để rửa các thố ghê độc)	Mỗi ve giá.	0 20
20. -- Nha thông được thủy (Trị bệnh đau răng)	Mỗi ve giá.	0 20
21. -- Vạn ứng như phát trà (Trị bệnh cảm)	Mỗi gói giá.	0 06
22. -- Vi-lê-sanh trị tã đờn, (Họg: tã cây, hoặc đánh đắp)	Mỗi hộp giá.	0 50
23. -- Dầu Essence de Menthe hiệu Nhị-thiên-Dương	Mỗi ve giá.	0 25
24. -- Vạn ứng phát đờn (Trị bệnh nhức đầu đau bụng tức ngực)		0 10
25. -- Dầu đầu khâu (Nhứt dầu nóng lạnh số muối)	Mỗi ve giá.	0 10
26. -- Bông gòn thuốc (Đề bô ri ghê)	Mỗi gói là.	0 20
27. -- Mộng-tiên-trà (Trà bô a-phiện)	Giá mỗi gói là.	1 50
28. -- Tây-thi-lộ hương-thủy	Mỗi ve giá.	0 80
29. -- Lập chỉ dao thương được-thủy	Mỗi ve giá.	0 80
30. -- Vạn-ứng nhị-thiên-dầu	Mỗi ve giá.	0 28
31. -- Sát nha hương-phần	mỗi hộp giá.	0 30
32. -- Vạn ứng bô tá đầu mỗi ve giá.		0 20
33. -- Cầm-hạ-ninh thần bô thận huân	mỗi hộp sáu hơn giá.	0 80
34. -- Dầu chổi.	{ Ve lớn giá.	0 40
	{ Ve nhỏ giá.	0 20
35. -- Hoa-lộ-thủy.	{ Hiệu nhứt, mỗi ve giá.	0 60
	{ Hiệu nhì, mỗi ve giá.	0 40
	{ Hiệu ba, mỗi ve giá.	0 25
	{ Hiệu tư mỗi ve giá.	0 15

Bổn-đờn hăng năm giữ một lòng cương thể tế nhân, cho nên chúng nài hao tổn bạc ngàn mà in ra mấy mớ cuốn « Dược tánh phục pháp » chỉ cách dùng các thứ thuốc rất kĩ lưỡng để dành mà cho thân-chủ; nếu vj nạo có gởi thơ xin, thì Bổn đờn lập tức gởi liền chẳng hề sai sót.

Saigon, Imp. Commerciale C. ARDIN.
Tirage 1.500 exemplaires.

Le Directeur-Gérant: NGUYỄN-CHÁNH-SÁT.

Ng. ch. Sat.

NÔNG-CO MIN-ĐÀM

Causaries sur l'Agriculture et le Commerce

PARAISSANT LE JEUDI

18e ANNÉE
NAM THỨ 18

農 賈 茗 談

Số 432
Ngày 30 tháng tám
Năm K.Đ. M.Đ.

MỖI TUẦN ĐĂNG BÁO NGÀY THỨ NĂM

<p>ĐINH GIÁ BÀN MONNA CŨI ĐÔNG-DƯƠNG</p> <p>Một năm..... 5 \$ 00 Sáu tháng..... 3 00 Mười tháng..... 0 10 Đã nhận..... 0 20</p> <p>ABONNEMENTS France et Colonies</p> <p>Un an..... 50 \$ 00 Six mois..... 30 00</p> <p>Les abonnements sont payables d'avance.</p>	<p>F. GANAVAGGIO Fondateur</p> <hr/> <p>NGUYỄN-CHÁNH-SÁT DIRECTEUR — RÉDACTEUR EN CHEF (Tổng-lý, kiêm Chánh-chủ-bút)</p>	<p>PUBLICITÉ ANNONCES LÉGALES ET JUDICIAIRES</p> <p>La ligne de 0-065 de large... 1 \$ 50 Le décompte des lignes est calculé à raison de 3 ans centimètres suivant les caractères employés.</p> <p>Pour les annonces commerciales on traite à forfait.</p> <p>RAO RAO</p> <p>Những lời rao báo sẽ viết thường mà, xin gởi thư, hoặc đến tại Bàn-quản mà thường nghị.</p>
---	--	---

Direction, Rédaction et Administration: 77, rue Pellerin. — SAIGON.

Ông nào mua báo, xin đóng giùm tiền trước

MỤC LỤC

1. Cái nhọc của ta.	8. Lời rao đầu giá.
2. Chộc khi ta đào đờ.	9. Ăn tị hơi hư.
3. Thương tranh cuộc.	10. Luận về việc tranh thường.
4. Tục mesh.	11. Thương vụ luật lệ.
5. Bôn đờu thiệt ròi.	12. Tụy Kiêu.
6. Ông Lương-khắc-Ninh diễn thuyết.	13. Ai làm đờc.
7. Gb.ông cđ-động tranh thường hội.	

房藥大堂天二

NHỊ-THIÊN-ĐUỜNG

TIỆM LỚN TẠI QUẬN-ĐÔNG-TỈNH THANH. — MỘT TIỆM TRONG NAM-KY

Ở đường Canton, số 38, Chợ-lớn. — Téléphone N° 358

PHỤ-KHOA KIM-PHUNG-HUÂN
Phẩm mà đơn-bà khác hơn đơn-ong thì chỉ có 2 đều: 10 đường kinh, 20 năm-đế mà thôi. Nếu hệ mẩn sanh con thì trước hết phải lo cho đường kinh đều đặn.

THUÊ SANG ĐƯỢC THỬ

Hiện nay là đời Y-học phát minh, cho nên nghệ Y-tuật đã nguyên cứu càng ngày càng tiến hơn nữa, nhưng mà đời càng tiến hóa chừng nào, bệnh lại càng sinh nhiều chừng lượng chừng này, cho nên phép làm thuốc cũng phải thay cơ mà chế luyện thì mới tiến kịp thời người.

- Về các chứng bệnh, Bốn mùa cảm mạo, Nóng lạnh nhức đầu, Thời chứng dịch hạch, Hoạt loạn mùa hạ, Đau bụng sinh bụng, Trúng phong trúng đấm, Bất tỉnh nhơn sự, Cảm gió sanh ho, Kiệt máu kiệt đờm, Nhứt mồi cùng minh, Tinh thần bất hải, Trúng thử phát nóng, Thủy thổ bất phục, Vì chằng tiêu hóa, Bị ghê dạ sống, Sơn phong chạnh rét, Đà ngứa nổi sần.

CÁCH DÙNG: Người lớn mỗi lần uống nửa ve, bệnh nặng phải uống nhiều hơn. Con nít mỗi lần uống từ 15 giọt đến 20 giọt. — Con nít chưa đầy 6 tháng

uống 6 giọt, uống với nước trà cơ như giờ thì uống một lần, trong uống ngoài thoa, rất nên công hiệu.

Mỗi gói giá là... 0\$10
Mỗi 10 ve... 0\$90

NHỊ-KHOA-CÁNG-CO-TẮNG

Chỉ trị con nít cấp mang kính phong, các chứng bệnh của con nít cơ ra sau này:

Cảm mạo thường hàng, mẩn nóng, mặt đỏ, đăm ngứa chơn con mắt lác liến, hoặc trợn trướng, cứng rắng, cứng hăm, bắt thán nhơn sự, miệng mũi trướng kín, trong ruột đau thét, hốt tửê khô khê mà lăm ra, hoặc khô đét và giết tay giết chân, đương đại hạch bôn, hoặc miệng mồm khô khan lại hay khô nước, ấy là chứng CAP-KINH-PHONG phải dùng nước trà mà uống với thuốc lăm này.

Còn như thoát nóng, thoát lạnh, khi mưa, khi sương, rứt chơn, da mặt xanh, vàng, mết, óm gầy, khô khô, cơ sứa, ăn uống chẳng đặng, khê có nước mắt đêm ngủ con mắt không nhắm đường đi đường tiêu không tốt, tay chơn lạnh ngắt, rết lăm chẳng hết, ấy là chứng MANG-KINH-PHONG, phải dùng nước gạo rang mà uống với thuốc tằm này lập tức thấy hiệu nghiệm.

CÁCH DÙNG: Con nít trong tháng thứ 3 tháng uống mỗi ngày 1 gói phân lăm 2 lần. Từ 4 tháng trở lại 12 tháng mỗi ngày uống 1 gói. Từ 4 tuổi sắp lăm mỗi ngày uống 2 lần mỗi lần 1 gói. Con con nít ngày thường uống nhỏ ăn chơn thì mỗi ngày cho nó uống nửa gói, uống với nước trà thì rết đặng các chứng bệnh và mạnh mẽ trong mình.
Mỗi gói giá là... 0\$25

BẠCH TRƯỚC CAO

Thuốc này để trị các bệnh lỵ, hoặc đại gât, lỵ máu, hoặc trắng hoặc vàng, hoặc lỵ kế lỵ huyết chảy ra đăm đét, cứ theo phép mà dùng thì hết, lại trừ được các chứng bệnh đó.

Trong mỗi hộp đều có chỉ cách dùng.
Mỗi hộp giá là... 0\$6

TRẠI THỢ MỘC MICHEL
Nguyễn-hiệp-Hòa

TẠI-CHỢ LÁI-THIỆU

Tại trại tôi có đóng sẵn các món lăm: Bàn ăn mặc-dá dài, có chân hai kiêu. — Bàn ăn mặc-dá tron có kế thành. — Bàn ăn mặc-gỗ liền 4 kiêu. — Bàn tròn 4 trụ mặc-dá. — Bàn tròn 4 trụ mặc-sây. — Bàn xây cột một liền. — Bàn lao 12 trụ. — Bàn khách (salon). — Bàn rượu (apéritif) 3 kiêu. — Váng một chơn trên, văng gỗ hai, và văng ba. Tủ thờ, chén ba kiêu; Tủ áo, Tủ rượu (buffet); giá nón dù (Parasol) hoặc găng-két Banquette; ghế (colonne) ghế bàn-két Banquette; ghế nhỏ 5 kiêu, ghế Bancrue, bàn viết 3 kiêu, văng một bằng đá trắng có chơn tiện.

Làm theo kiểu kim thời, bằng cây trắc, cām lái, gỗ, toàn là cây danh mộc, thợ làm kĩ cở leo tinh xảo, không giá đời.

Xin quí ông có muốn dùng các món đồ chụp đợ trong nhà, thì xin gửi thư hay là thân hành đến tại tiệm tôi, tại chợ Lái-thiệu đường ra Công-tử hao (Abattoir), hoặc mua hay là đợc, thì tôi sẵn lòng làm mau và vira theo ý quí-vị.

CHỦ TRẠI MỘC
cấm khải

Tiệm tạp-hóa tại THỦ-ĐỨC

Kính còng anh em lớn nhỏ trong quận Thủ-đức được hay nguyên tôi đã có lập tiệm nhiều chỗ rồi, mà nay tôi thấy tại chợ Thủ-đức chưa có tiệm của người Annam, nên tôi phải lập ra một tiệm ở bán đồ tạp-hóa, đại lữa, bánh dĩa, gạo và tất cả các gạo tại tiệm tôi đầy mỗi bao thiệt đợ 120 lon; chứ không phải 120 lon như của khách-trú, có ý để cho người Annam trong bon quận mua mà dùng, cho khỏi tới tiệm khách-trú mà phải bị họ khinh đợ Annam ta, xin các ông chiếu cở.

HỢI-ĐỒNG, TÒ-VĂN-GIÀ
cấm phôi.

Mỗi ve thuốc nước và thuốc hườn giá là... 3\$00

NHỊ-THIÊN-ĐUỜNG

PHARMACIE ASIATIQUE
38, Rue de Canton. — Cholon

Tiệm chính ở tại Quảng-đông, trên đường Y Vi-tê-Sanh chẻ ra

Sửu-Độc-Linh-Dược
(THUỐC TRỊ BỆNH TIÊM-LA)

Bệnh Hoa-liều là một mối giặc lớn trong đời văn-minh thế giới, hề mang lây nó, ăn chẳng biết ngon, ngủ không yên giấc, ấy là một giống bệnh rất thảm, rất đợc, cho nhân-quần xã-hội Bởi vậy cho nên từ xưa đợc nay những anh hùng hào kiệt, có nhiều người vì nó mà phải bỏ mình cũng từng đợc, hoặc đi truyền lại cho vợ con, ấy cũng đợc tại dùng làm phương thuốc.

Chớ như tiệm tôi đây, từ ra làm thuốc đến nay, vẫn trị các bệnh Hoa-liều cũng đợc nhiều, gần khắp trong thế giới, cho nên mới thấy đợc những vị Bá-dự-sương mà xô cho mạnh, hoặc đợc vị Thủy-ngân mà đợc xuống, như vậy thì chẳng những trị lại thân mà lại không còn sanh con nữa đợc, ít phải tuyệt giống tuyệt nòi, cái sự hại ấy rất to. Vả chẳng hề cái đợc mà nó vào mình, thì nó cứ vào theo n. ấy nơi mạch máu, chứ không phải là ở hoai một chỗ, nếu xô như vậy mà xô ra mấy nơi mạch máu trong cả châu-thân đợc sao? Bả quá là lúc cái nhiệt đợc nó đương hành mà cho xô ra, hoặc cho nó hạ xuống, đợc mà làm cho bệnh giặp tiếp thời đó mà thôi, chớ nói lành chỗ đợc ấy hay là mạnh trong mình một hai tháng thì là lăm to lăm đời.

Bởi tôi xét rõ cở cở ấy, nên phải tìm các chứng bệnh hay và hiệp với các ông Lương-y đợc nghiệm đợc các chứng bệnh ấy mà chế thử thuốc này ra đợc, để mà cứu người và giúp đời, và lại lăm thuốc cũng là hòa-bình, không nưn cũng không xô đợc, nên dùng thì mỗi ngày 3 lần, còn bệnh nhẹ thì mỗi ngày x một lần, không đợc dùng, cũng như thế người mạnh lại đợc vào các nơi mạch máu mà đợc cái chứng đợc, hoặc theo mô hời, hoặc theo đường tiêu-tiên, hay là hời thở mà ra. Dùng chơn đợc không phải bệnh Hoa-liều mà uống nó, thì nó cũng lăm cho huyết dịch sạch sẽ, đợc đợc nhiều, ngủ yên giấc và sửa diện-mạo sáng láng, tinh-thần khỏe khoắn.

Chữ trị các chứng bời bệnh Hoa-liều kể ra sau này:

- Phong thấp đau xương, Tim-la lở loét, Đau bệnh hột-xoài, Huyết khô huyết đợc, Ghẻ đợc lỵ lỵ, Hạch nơi chỗ đợc.

Như ai có bị mấy chứng bệnh này thì xin đợc cở tiết tiên, hãy mua mà uống, vì thuốc này trừ đợc đợc mà g còn tái đi tái lại nữa. Cách dùng: Mỗi bữa sớm mai uống thuốc nước một muỗng, và lữa trước khi ngủ một muỗng. Còn thuốc hườn, uống mỗi lăm ba hườn sau khi ăn cơm trưa và lữa phải mỗi ngày một lần và phải cứ ăn đợc chừa, đợc đợc sít.

Mỗi ve thuốc nước và thuốc hườn giá là... 3\$00

Lục-Tinh Khác-Lầu

Số 84-89, đường Espagne SAIGON

Lãnh Annam làm tại Bắc-kỳ giá rẻ và chắc tốt hơn lãnh ngoại bang. Bán sỉ và bán lẻ tại tiệm.

NU-CÔNG-THANH

Gốc chợ mới Saigon đường Espagne số 82.

Chư vị ở xa xin gửi thư đến mà hồi liệu.

Nhà in và nhà bán sách

HUỖNH-KIM-DANH

12 - 14, Rue Catinau - Saigon

Kính, lời cũng lục châu chừ qui-ông qui-tả được rõ, nghề bán sách và nhà-in của tôi xưa nay mà được bền vững, thiết nghĩ nhờ qui-ông qui-bà có lòng tốt mà giúp tôi mới nên việc, thiết tôi thán cảm công của. Nay tôi mới mở thêm một cửa hàng buôn bán tại các các phố hàng Tây, hàng Bắc hàng Tàu, hàng Kiềm, hàng Nhật-bản cùng là ren, nón Tây và đồ đồng, thì tôi chắc rằng qui-ông qui-bà cũng sẵn lòng giúp tôi cho nên việc luôn. Cúi xin qui-bà có lòng chiếu cố mà giúp cho cuộc thương-mại của người đồng-bang càng ngày càng mở rộng thành phát; mai sau mà có được cuộc buôn to, thì tiền bạc ấy cũng luôn chuyển nội xứ Nam-kỳ chứ không lọt ra xứ khác, nhưng tôi là phận đơn-bá thiếu trí, không lời tôi tỏ ra đây hoặc có lời lầm chi thì tôi cũng xin qui-ông qui-bà miễn lỗi cho tôi. Vì tôi thấy mấy chú khỏe và mấy chú chảnh tôi xin ra đây đều nhờ nghề buôn bán mà làm giàu to, nên đồng-bang ta thì cứ ngồi khoanh tay mà ngồi, để cho họ ấy họ lượm tiền. Nay đồng-bào ta ngoài Bắc-kỳ đã đi được nhiều thứ to lớn rất khéo mà lại khéo về công, lại cũng có ý về hơn hàng ngoại quốc. Nếu tôi tưởng đồng-bang ta cũng sẽ hết lòng dùng những to lớn về mà giúp cho công nghiệp của ta cho mau hưng

Lời rao

Mọi tin rồi một bữa truyền thầy LAZARO PUISSÉ truyện đời này, thấy này bởi sự ghen tương mà giết oan hai mạng.

Những người có đôi bạn nên mua mà coi đừng biết việc vợ chồng, việc chi phải xét cho cẩn thận chớ bắt cặp với tin không suy xét cho chừng mà làm hại gian.

Giá mỗi cuốn.....0\$30

Có để bán tại nhà in J. Việt. 59 rue d'Ormay à Saigon

Ai biết may đồ Tây

Ông Nguyễn-chánh! Ông thì ra mặc y-phục Annam, còn tôi đây lại ưa mặc đồ Tây, ông biết đâu có may khéo xin chỉ giúp, mà tiệm Annam đa!

— Qui-hữu có muốn kiếm thợ may đồ Tây không thì đi lại tiệm XUÂN-LAN ở đường Boulevard Gallieni số 13, trước gara xe-lửa Saigon-Cholon. Tiệm đó may khéo lắm, lại biết may tới áo pardessus nữa, mà đó là tiệm Annam thứ thiệt đa!

PHU-TOÀN

17, 19, Rue Amiral Courbet

HALLE CENTRALE (SAIGON)

Kính cùng qui-ông, qui-bà, tiệm tôi có bán đủ thứ thuốc Tây.

Bán y-giá, thuốc, cách tiếp rước theo-lệ pháp Annam.

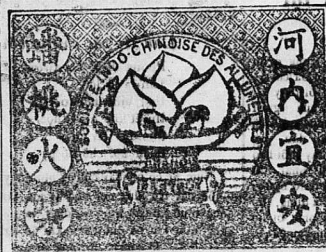
CAFE D'EXTREME-ORIENT
"AU PAYS DE SECONDS COURTES LA SOUT"
Apéritif. — Boissons digestives de 1re MERITE

TIỆM ĐÔNG GIANG

Tôi mới mở thêm một tiệm đồng giày và sửa giày. Bên tiệm có thợ Annam tinh nghệ. Đồng rất kỹ càng và chắc chắn. Giá rẻ, đa lời, kiểu khéo.

Xin đồng bạn niệm tình giúp tôi nên việc rất đẹp ơn vô cùng. Như trong Lục-châu có câu đúng, xin chịu khó viết thư, tôi sẽ trả anh lá thư.

Chữ tiệm: NGUYỄN-VĂN-TANG.

CÓ MỘT MINH HANG DENIS FRERES
làm Đại-ly, có trữ hợp quạt hiện nay nội xứ Đông-Dương mà thôi.

Hộp quạt này gửi bán lẻ khắp nơi có một sự nhỏ nội hộp mà thôi.

NÔNG-CÔ MÍN-ĐÀM

CÁI NHỤC CỦA TA

Chết cười con gái Annam thì được, chớ đời nào mà chết cười con gái cho Annam

— Hãy dạ! Tiệm-nà-mà, cũng có lời bày lời hạ lễ! Các-chủ không có gã con cho A-nam mà, li lễ!!
— Đói, con thầy chưa? mà nói lời mà con không nghe, một hai con cũng biểu mà đi nội con xăm đó cho được cho con mà thôi. Bày giờ, chủ chết đó chủ dưới như dưới là đó, con có thầy không?

— Ai biết đâu nà, tôi thấy chết họ cưới con gái Annam để quá mà; đừng nói chi tôi mấy đứa chết giàu, lâu, cho tới một tháng chết, mà nó muốn cưới vợ Annam cũng để nữa; sao mình muốn cưới con gái của nó mà nó không gả, lại còn nói phách như vậy làm?

— O! Vậy chớ! Thứ này con không thấy hay sao, nước nó thì nó xưng là Trung-quốc, còn tôi nó thì nó xưng rằng Thùng-gành; còn các nước thì nó kêu là từ-gi, nghĩa là 4 phía mọi. Vậy chớ con không nghe nó kêu Annam ta là A-nam-chấy hay sao? Thứ này, con thấy có tên chết nào mà chịu gã con gái cho Annam bao giờ hay không? chẳng nói là xăm-ben Tàu, cái thứ con lại, nghĩa là nó qua bên này cưới Annam rồi để ra con gái nó cũng để dành mà gả cho chết, chớ đời nào mà nó gả cho Annam, để đồng?

— Ủ! Sao vậy mẹ?
— Thì nó chê mình là moi-rợ chớ gì mà không hiểu a con.
— A! con hiểu rồi; thôi, chuyện này ta đành tuyệt giao với nó rồi chẳng còn dùng dăng chi nữa. Tôi nói thiệt đa mẹ! Nều chuyện này mà người Annam nào còn vủ với nó, thì người ấy đã cam tâm làm moi-rợ rồi. Thôi, về mẹ.

Người Annam nào mà chẳng thương Annam thì không phải là người, nó là con Rệp.

Chộc khi ta áo đê

Đồng bào hãy ráng mà đọc bài này!

RÚT TRONG
HOA-KIỀU NHỰT-BẢO DỊCH BÀ
Người Annam lo lập hàng bạc

Trước đầu bài này thì họ thuật những việc của chúng tôi bằng tính cách lập hàng bạc Annam số vốn bao nhiêu, mỗi phần là bao nhiêu v. v. . . thì tôi tưởng chẳng cần chi phải dịch ra cho họ chován giấy. Tôi chỉ xin dịch rút một đoạn sau mà thôi cho đồng-bào làm duyệt.

« Nghe nói rằng có nhiều người Tây người Tàu vẫn hết lòng ước vọng cho hàng bạc ấy mau thành; có nhiều người đã gọi « thờ về nước mua sắm lễ-vật rất « qui hóa, đang để dành mà đi lễ « mừng; lại cũng có nghe ông « kia ông nọ đã cho người sang « nước Huế-kỳ, tìm mua một « hàng rất to kia mà đem cho « được một cái xe hơi 12 chỗ ngồi « chờ đến ngày hàng bạc của An- « nam khai-trương thì đem đến « mà tặng cho hàng ấy để cho các « ông Đại-lý dùng làm chơn mà « đi lo lần công việc trong hàng « cho khỏi phải mua sắm mà tốn « hao của hàng.

« Nghe được có nhiều người « Tây người Tàu dự bị hạ-lễ, « thì hàng bạc ấy rất vui mừng, « chắc sẽ dự bị một tiệc cho trọng

« thể, hoặc cơm Tây ví vèo, hoặc « dọn tiệc rượu-Annam, dùng « những mâm nộm, mâm ruột « nước mắm cùng đồ ăn thượng « đẳng của Annam bảo chế mà « đãi những người đi hạ.

« Xin nhân cùng những người « họ thực, nếu các ông mà có « dự bị hạ-lễ cho hàng bạc ấy, « thì phải o bề cái mở dài cho « sáng đi, đừng chừng ấy có ăn « cho bằm; đồ ngon lắm.»

Đó, đồng-bào có thấy chộc họ khi Annam ta là đường nào chưa? họ nói ta dọn tiệc bằng mâm nộm và nước mắm đó, thì cái chủ ý họ thì ta là đàn già mang chỉ biết ăn rong những đồ như vậy mà thôi, chứ có biết nấu nướng chi như họ là đàn mới cắt dười hôm qua mà ngày nay đã văn-minh cực điểm rồi vậy.

Vậy thì chúng ta có nên nong nã mà lập cho được một hàng bạc, vài sở nhà máy và một hàng tau hay chưa?

Thôi, đầu ăn mắm ăn muối chi cũng được, miễn là ta có cơm có gạo cho no dạ thì thôi, chứ chẳng phải như một nước văn-minh cực điểm kia, đàn sỏ đống, mà phải chết đói, một ngày 2 bữa chẳng no, mai cơm chiếu cháo, có nhiều khi đói thết rồi người trở lại mà ăn thịt người như thú dữ trong rừng vậy thì thôi.

Vậy thì chúng tôi cũng nên nãm mọi dầy đoàn-thể cho khỏi khích cho bên vững lâu dài, chăm rả ta phảng riet lán vào nèo thương trường mà làm cho thành cơ-sở.

Hồi đây sẽ coi ai phải găm đầu kho mứt, xách đòn gánh tre quay trap da với ba củ gừng mà phàn hồi có thể cho biết.

N. C. M. Đ.

Đôi số nhà

Kính cho khán-quan hay rằng Báo-quan Nông-Cổ Minh-Đàm cũng còn ở tại chỗ cũ, đường Pellerin như thuở nay vậy; duy có một đầu là Thành-phò mới dời sỏ nhà lại mà thôi. Trước thì số 53 mà nay đã đổi lại số 71 rồi. Vậy từ đây ông nào có muốn gọi thơ cho Bỏn-quán thì xin đề: **Nông-Cổ Minh-Đàm, 71, Rue Pellerin, Saigon.**

Nông-Cổ Minh-Đàm.

Thương tranh cuộc

Từ đây Bỏn-báo chúng tôi cứ để cái đề-mục Thương-tranh cuộc này luôn, hề nghe tin đống-bào ta *lần bộ* chửi nào, bọn họ *thời bộ* chửi nào, cùng những *muru thế* của họ làm sao; hoặc nghe đầu có hàng hóa chi, thì đáng báo liên cho đống-bào trong lục-châu tương tặc.

Bỏn-báo cũng xin cùng lục-châu các đảng nhiệt thành, nếu ai nghe thấy đầu chi về cuộc tranh-thương này xảy ra trong xứ, xin cho bỏn-báo hay liền, thì bỏn-báo sẽ hoang nghinh mà ăn hành cho đống-bào ta trong lục-châu rõ biết.

Người Annam nào thấy bài chộc khi ta trên đây mà còn vụ tác cho chộc, thì người ấy đành làm mọi-rợ.

Ta tần bộ

Tại Saigon đường Pellerin nhà số 77 ở gần Bỏn-quán đầu, có một thầy thông Annam, nhưn thầy một bèn vách thầy có một tiệm chộc, mà Annam còn tới lui ăn uống, (Annam trong rừng, tay có tay chơn một máy mà xem hình như đất cực vậy), nên thầy liền lãnh Patente và lập ra một tiệm cà-phe và bánh mứt, để cho có thông xem sóc việc buôn bán. Bỏn-quán rất phục tinh thầy, và xin thầy một cho thấy mà mới các ông thầy thợ bêu sở nhà in Opinion, gần đây xin ghé đó mà dùng, ngõ giúp cuộc tranh thương cho thành tựu.

Tại đường Amiral Courbet, M. Trong mới nổi lên một tiệm cà-phe bánh mứt và cơm Annam lấy hiệu là Khai-Thành, cách dọn dẹp sạch sẽ, bề buôn bán cũng sung.

Tại chợ Lái-thiệu ngày nay Annam ta lập nhiều tiệm buôn bán, coi mới ai nấy cũng đều nong trang, mà là mấy người ít vốn tư, chứ còn mấy tay cự-phủ thì cứ trộm mền mà ngủ lu-bù, chộc khi mặc kệ, chộc mang trời thảy; ối thôi, còn kể chi các bêu.

Tại Chợ-lớn, đường quai Testard số 36. M. Tư Hữu mới mở ra một tiệm bán đủ cơm Annam, cơm Tây, hũ-tiểu, cháo, cà-phe sữa bò bánh mứt v. v. Có đến khi quạt máy sạch sẽ hẳn hồi; Annam thì lui ăn nòng đống đảo vô cùng; vui quá hơ!

Tại Gòcong đã lập thành một hội Cờ-động tranh thương rồi, bỏn-báo rất mừng cho quí tinh và xin các ngài hãy thế việc này.

HỌ THÔI BỘ

Tại đường Pellerin có một tiệm chộc tính đống cưa đang đi chơi trong thà; vì thầy À-nam hết chày không chơi với Thùng-danh hệt tài cá ló bô nên có đó bô huôn, tình sảm sứt trap da đang đi cá ló bô, là.

Có nhiều chỳ nhỏ, và mấy chòn rất quít, mấy bêu chộc đả đẹp lán mà rút ăm về Chợ-lớn.

KHAI DÂN CÔNG THƯƠNG

Annam Thương-truợ Công-ti lập chừa rồi, mà lục châu gọi thơ hỏi thăm hàng hóa đường bộ sửa bô, cũng để tạp vật khác v. v. Thầy bêu báo xin các ông hãy gọi thơ cho tiệm Annam hiệu là Tân-thành số 64, đường Espagne mà hỏi thăm hàng hóa và giá cả, vì tiệm này có trữ nhiều đồ tạp hóa; lại cũng có trữ thứ bột-đạn, bột-Bắc và song-thần với búng của người Annam ở Bình-Định làm, búng này tốt hơn búng Tàu.

Ài muốn mua sĩ giũt đem về bán lại, thì xin gọi thơ M. Nguyễn-kim-Thỉnh Thông-ngôn Tòa Mytho, và tiệm Phan-hiệp-Thành là tiệm Annam ở tại chợ Bà-chiều Giadinh.

Tọc mạch

Minh-thầy đầu trâu là
Minh-thầy vì ông cầu bêu!

Chúng tôi là đoàn Âu-trĩ thầy sao nói vậy, không nói thêm. Tại chợ chúng tôi gặp Tư nư chộc có cùng to, sao ngày 28 Septembre cho chộc mượn giũ trường kỳ, ván gỗ, chiếu bông, khăn, rổ, quả ăn-trầu và vắn. Chúng tôi không biết cho mượn hay là cho mượn. Tào. U. cưới vợ cho con nó, mà bà lo, chúng tôi nhỏ dai, thầy vậy thiệt buồn và mặc cỡ, vì đờn-bà Annam mà nãm nhảm dầy đoàn-thể của chộc, thiệt lạ quá! Cũng còn nhiều bâu mà tôi không dám nói nữa, các bâu chười đầu lên. Cúi lạy ông sảm lòng rỏ mây bâu nói trên đó. Kêu tội nghiệp công tinh tập lập máy ngày rày, đang to lòng tộc mạch.

Nếu việc này mà ông ăn hành, thì sau tôi còn tộc mạch với ông nhiều chuyện khác nữa, vì tại đây Bỏ-chết nhiều quá.

Nay-kính
Cần-đước, Học-trò con gái

Ông chú Bờ ối!

Tôi thấy trong qui báo kỳ rồi, ông có làm chộc cho lục châu về về sự bô chột, sủ, ruột và rận chộc nó sanh ra cùng các bâu, lại ông có dầy gáp giòng đó mà nhàn nhàn sông cho cá sát nuốt, ày bâu thường, cái giòng nó nhiều hai loài nhữn thì cũng nên cho cá sát nuốt, cho bâu bồi, song tại xứ tôi sao có ba con bâu chột rất ghê gớm quá đi ông! Một con bâu chột chũa thì có 2 cái ngạnh đen, cặp con mắt nó xỏ xỏ mà nó hay ăn đá (latérite) và cây cưa và rai rồi; con thứ nhì không có ngạnh, miệng mồm trơn lu, mới nó dợt và lán, con này ra nút ông tre Hả-châu lán; còn con thứ ba thì nó nhюн như mò chuột sỏ mà thường nó ra ăn của đờn-bà góa.

Ông chú-bút ối! Bà cha con nó làm rồi cho thiên hạ xứ này quít, nó làm theo kiểu con bô-chết lưà ở Hôcmôn đó đa ông. Xin ông có kê chi hay bêu cho tôi trừ loài đó cho tuyệt, thì cả xứ tôi lầy lảm hữu phước lắm! mới có thể mà ăn cư lạc nghiệp và lo buôn bán được.

T. D. M.
Tuổi

Trọn cả bài mà ông không nói cho bỏn báo biết xử nào, thì bỏn báo có biết đầu mà bày cách cho ông trừ loài bô-chết ấy. Nếu xa bên sông mà không đòng no cho cá ăn được, thì sảng thủng. . . đó, ông cứ khiêu cho nó rỏ vô đó, ước cảnh hâu bay thì nó cũng đi chột.

Hai người nữa dầy nè

Tại Travinh thì dầy có tên chánh hương quân Tr. và Phó hương-quân Ph. cứ ăn đờn trong tiệm chộc hoai, ông chú-bút ối! Không biết hai người ấy là giống gì, thì lầy lảm hê then cho người Annam thế giũ đó quá ông ối!

Travinh, Minh-Đức, T. R. A. CH.

Người nãy nữa là ba

Ông chú-bút ối! Tại quố an-hóa (Mytho) của tôi đây lại có một loài hương-cá Đ. cứ bình vựt chộc, rầy la máng

Người Annam nào ăn tiền của Chộc mà ngán đống sự buồn bán của Annam thì nó là con Bỏ-chết.

nhất Annam biểu phát mua đồ của chặc mà thôi. Dĩ vậy mà làm sao mong người Annam ta làm việc nữa, tức với quý đi ông chủ bút ơi!

An-hĩa Trương-Vân-B.

Ồ! nó là con của chặc chờ phải cả chủ gì nà; hoặc nó là Rận của chặc ủa, bắt nó mà ném cho cá sấu giết chết cho rồi đi nà.

Một tháng nữa là hôn.

Tại làng Phước-Vân (Cholôn) của tôi cũng có một lão cè L. thấy ông Annam đi có động khuyến-rũ nên đôn đốc, rồi lão bình chặc, nên bắt tên Nguyễn-Vân-X. mà công lại, và cắt tên X. nữa, may có quan Chử-quân-hải-dựơng lấy quẻ Lão thì hóa mới tha. Rồi may không biết còn dự hiệp với gì thì tên quan Chử-tuân mà cáo gian cho hai tên nữa.

Tôi nghĩ quá ông chủ-bút ơi! Không biết lão cè L. nghĩ là người gì mà liên binh chặc mình họ Annam vậy ông ư? Khó quá mà không biết, vì cha lão cè L. này là chặc, nên con thì phải binh cha chớ là gì.

Bón đứu thiệt rồi

Tại làng Đồng-Lý, quận Lạc-Hòa, có thầy hội-dồng hát là người cư-phủ bực nhất trong làng. Tệnh thầy xài to làm, món ngon xài lạ ỡ-xa thế đấy, mặc cách náo thầy cũng mua cho được mà thộn cho đầy bụng, á-phần lên giá-bao nhiêu, thầy cũng bắt đủ lượng, ngựa nào hay, và tốt cũng chẳng ai đành mua lại thầy. Nhưng mà tính thầy cũng ưa chơi một mình mà thôi.

Mấy tháng nay, vì lập đoàn thể mà tranh thường với khếch-trứ, về thì thầy hội-dồng hát một mình lập đoàn da của hàng mới phải, vì chỗ thầy ở đó rất đắt thế mà gồm mỗi lợi lắm; song ngài cư diêm nhiên tọa-thị gì một tục, vài bữa cho bạn chèo ghé đến chơi tìm soát các tiệm kiếm cáo-lương mỹ vụ mua về cho

thầy thôn mà thôi. Mấy ông tri-thực trong làng thấy vậy thì ám ức tâm lòng, cho nên hôm 12 tháng bảy mới rủ nhau một đoàn, đến nhà hội-dồng hát được lấy lời ngon ngọt mà khuyến người khười một cửa hàng, để cho trong làng có đám đàn bán người xúm lại mua cho vui; mà như thầy không chịu lập riêng cho mình thì xin xuất bạc mà cho năm bảy người đứng vậy, mười làm hai mươi người đứng bảo lãnh được hùn hiệp nhau mà lập tiệm. Thầy hội-dồng cứ ngồi làm thỉnh rồi một hồi lâu nói: « sao trong mình tôi nó bắt xây xâm chán vãn », đoạn kiến mà đi tuốt vô hướng nằm, làm cho khách phải chờ. Rồi từ đó thầy cứ gối đầu mà đóng cửa hoải.

Mà cũng từ đó chúng biết vì sao thầy hội-dồng cứ gặp sự rủi đến tới mãi. Hôm mừng năm tháng năm này có bảy Tề là vợ bé của thầy hội-dồng làm bình, thầy hội cho rước rước là thầy Từ-Huê đến điếu tri. Thầy từ này thì lại: « Rồi hát đi tay mặt, chần mạch không được. » Ấy là một đứu rồi.

Đình có bảy một ngày nư nhiều, rồi làm như cướp, hề thấy mặt thầy hội thì luyến mắt ngiên rảng hình như muốn

tiếng vậy; thầy Hài để bình có ma, mới cho đi rước thầy Phó-thực là thầy Tỉnh chiên chửa. Đến đó là ngày tháng 8, năm Thìn Octobre 1919, thấy hai anh tay coi rồi nói: « Bên thầy, bình đó là mà rút quá! Ông Đồ-vơng của tôi đi đem hai bình trong đi Trầm-bà mà tìm đến hai-trường tiệm cơm của thầy Kỵ-Sao, rồi bây giờ không còn bình mà chỉ có ông. Ấy là hai đứu rồi.

Từng thì thầy hội phải cho rước thầy chừa mà tụng kinh sám-hối. Ai ngờ ông giáo-thọ chừa « Thầy-lương-trí » từ đi một hồi rồi nói: « Mỗ-Phát! không mấy kẻ nhà thầy hội ỡ việc, mà rồi thiết hôm cũng làm tháng bảy rồi thì chư Phật chư Tiên-trương của tôi lên đi từ bàn hát; ông thì lên Bạch-hu, Ông-ph, Thuyết mà ông-ho cho M. Huyền-thành-không, ông hội-dồng Nguyễn và Bà Huyền-hi-Mười làm bình mà chớ ta Annam; và thì rêu ở Saigon mà viết về cho thương-khách của ông Đồ-văn-Bình và thầy tiệm An-nam mới mở, còn chớ thành chừ thất bại phân anh đi cũng sát chết như Chu-dốc, Lê-guyên, Rạc-giá và Mỹ-thơ các anh mà « trưng » chừ chớ thầy hội Thương-miền Xuân.

THUỐC ĐIỀU

HIỆU

CÀ-LÔP

(TRÁI ĐÀT)

Mùi nó thơm tho-diệu dàng chẳng có thứ nào bì kịp.

Có một mình hàng DENIS FRÈRES có trứ mà thôi

Người Annam nào ăn của chặc rồi vụ tác cho chặc mà bỏ Annam thì nó là con Sáu.

Chỉ còn có một ông Hộ-Pháp mà ngài cũng mới dâng tâu lên Saigon gần một tuần nay, đang theo ứng-hộ với chủ bút các nhà soạn-báo; thiệt tình trong chầu tôi ngày nay duy còn có một mình tôi trông thấy, dân có tung mây thiên kinh cũng là vô ích. Mỗ-Phát. » Ấy là 3 đứu rồi.

Hội-dồng hát tức mình về chớ tuốt vợ bé thầy đến nhà thương mà uống thuốc tây. Mà chàng qua là số hệ có bảy Tề hưởng có tới năm này mà thôi! . . . Thấy hội phải chớ hải có có bảy trở về mà tán tại đất mình. Thấy viết thơ cho làng mà xin bốn mươi đản-đo-l, thương hại thay! còn bị một cái rủi này nữa khổ nhà thầy hội ỡ việc, mà rồi thiết hôm cũng làm tháng bảy rồi thì chư Phật chư Tiên-trương của tôi lên đi từ bàn hát; ông thì lên Bạch-hu, Ông-ph, Thuyết mà ông-ho cho M. Huyền-thành-không, ông hội-dồng Nguyễn và Bà Huyền-hi-Mười làm bình mà chớ ta Annam; và thì rêu ở Saigon mà viết về cho thương-khách của ông Đồ-văn-Bình và thầy tiệm An-nam mới mở, còn chớ thành chừ thất bại phân anh đi cũng sát chết như Chu-dốc, Lê-guyên, Rạc-giá và Mỹ-thơ các anh mà « trưng » chừ chớ thầy hội Thương-miền Xuân.

Việc như vậy làm cho thầy hội-dồng Hài giận quá chừng, thầy quyết bán nư ăn thua với cã và làng xóm cũng thầy thuốc, thầy phải, thầy chưa hát thầy, dân mà phải hết sự nghiệp thầy cũng làm cho lại gan. Thầy mới sai con lên Mỹ-thơ bao may ông Trạng-sư được làm đơn xin cải tu và Tòa-sen.

Ngô-Bật-Phục lược thuật

N. C. M. B.

GIẤY HIỆU LE NIL LA GIẤY TINH-ANH THƯỢNG HẠNG

Người Annam nào lột của chặc mà hại Annam thì nó là con Mọt.

Ông Lương-khắc-Ninh diễn-thuyết

Hôm tôi thứ bảy 4 Octobre 1919 ông Lương-khắc-Ninh là chủ một rạp ở Annam tại Saigon, khi hạ xuất tuần rồi thì ngài có ra đứng tại sân khêu diễn thuyết; đại ý của ngài chỉ khuyến người Annam ta hãy cần kiệm và hãy lo làm ăn. Ngồi tại có gần về đạo làm người.

Bữa ấy có nhiều vị chủ-bút các tờ quốc-lam đến dự thỉnh. Khi ông Lương-khắc-Ninh dứt lời thì ông Nguyễn-Kim-Bình là chủ-bút « Công-Lưu-Báo » có đứng dậy mà hỏi ông Ninh rằng: « Thưa ông, mới đây ông diễn-thuyết ông có nhắc tới hôn hậu sank vù báo chúng tôi thì chúng tôi kinh-đột mà ông. Lại ông có nói rằng mấy tuần này tôi thứ bảy, náo ông cũng có diễn-thuyết; tuy chúng tôi bắt buộc không đến nghe chớ cũng chi hèn, từ lớn chỉ nhỏ, ai ai cũng sang làm mà dứ đởng giao-diệp với khách-trứ, sao hôm khách-trứ ở Bình-Đông (Cholon) bây cuộc làm chay dâng làm, nhưng ông bảo ta mà ông lại đi hát, cho nó ăn thua với cã và làng xóm cũng thầy thuốc, thầy phải, thầy chưa hát thầy, dân mà phải hết sự nghiệp thầy cũng làm cho lại gan. Thầy mới sai con lên Mỹ-thơ bao may ông Trạng-sư được làm đơn xin cải tu và Tòa-sen. »

Đề coi nư tòa xử làm sao? Ông nói rằng vì như ngài có hát khách-trứ coi đi nữa cũng chẳng hại chi, bởi vì mình tình dứ đởng giao-diệp với khách-trứ thì đừng mua đồ của họ nữa, chớ họ đến mua đồ của mình thì mình có lợi, lẽ nào lại không bán cho họ (Luận họ đứu). Và xưa nay ngài mua đồ hát chớ họ rước hát 3 đềm mà trả ba trăm rưỡi, ấy là một dịp may cho ngài đầu lợi rồi đi hát lại, sao lại cặng ngài.

Ông Nguyễn-chánh-Sát là chủ-bút « Nông-Cổ-Min-Dàm » nghe lời phản đối như

thế, liền đứng dậy đáp rằng: « Ông nói như vậy cũng phải, nhưng làm người thì phải làm việc mà ngoài ra thì phải chớ thái non nghĩa thì lợi vì nên làm, nhưng tại nói được, song bản chất của người thì người khác bao, mà bản chất của người khác thì người khác cũng vậy. Tuy là họ đi chịu thì họ vẫn là họ, bản-chất của họ vẫn vậy, song chúng ta cũng là người Annam, ấy là đồng-bào của ông đó, mà tại của ông đó, sao bạn ấy bị buộc thì chúng ta đây không chịu ấy sao, mà rồi ông lại khuyên như vậy sao? Vậy tại lúc nó bỏ thầy ư, cũng thì là bạn đi chịu thì mà Chơn-nên và ông là bạn thì nó không đến con đâu, chớ bạn nhiều Annam thì nó bắt gặp bạn vậy, nư con nó đờng con của nó người, cũng thì ấy không phải nó có ý thì bạn con người Annam sao? Tại còn trong hôm hát đó ông ấy, tuy là em đó của ông ấy, của ông của ông, ông sai chi phải làm vậy, song họ cũng là đồng-bào của ông, nên nhất của ông, sao ông nư đánh đàn ông, nư ông đờng-báo của ông lên, chớ thì phải vậy mà làm trò chớ cho một đứu thì phải vậy người dựa quan dựa người hát, được gì, vì mình-mắt mà coi chớ cho người đờng ấy không chịu cho ông-báo ta làm sao? Vì việc đời ấy chúng tôi, lấy làm buồn cho ông làm đó. »

Ông Lương-khắc-Ninh trả lời rằng: « Hát họ cũng là một nghề làm ăn như người cầm viết mà viết báo vậy. Vì có người cầm viết mà viết báo cho người ta nào các nhà báo gọi báo cho người ta cầm không cho con hát của ngài đi hát mà lấy tiền (tư đứ). Mà ngài nghĩ ngài đi hát đó thì lấy lợi mà nuôi một ban hát nư ban nhạc người, ấy là một sự giúp ích cho đồng-bang, sao lại trách ngài, chớ của những đờng học-thức hề ai có việc đến của thì đó năm ba đờng học, hoặc đờng lợi qua nói lại mà ăn tiền đầu ngu, đàng lý lợi riêng đó, sao lại không trách? Đây là ông Lương-khắc-Ninh nói với các vị quan chừ-việc An- »

mam đó. Nếu như người nói không có ý... cao-bôi hàng Phú Huỳnh và thông-ngôn... bị-lạc thì xin giải rõ vậy lời đi ra cho... (rành).

Gocong Cổ-Động tranh thương hội

Ông Nguyễn-chánh-Sắt đáp rằng: « Lê thì tôi chẳng nên nói nhiều làm chi, vì e... ngắn trở không cho bắt bớ hất cho anh... em có bắc xem; ngặt vì tôi nghe ông... nói nhiều việc tha cầu quá, nên tôi phải... nói. Và chúng tôi là các nhà soạn-báo,...

Bốn hạt tuy phương-vi nhỏ hẹp, nhưng... số ít oi; nhưng cũng có kẻ thò-giũa... nông nã về sự công ích, mà cũng có... làm trang hảo-hộ sẵn lòng xuất vốn... trợ cuộc công thương, của người Nam... ta vậy.

Thuốc hút hiệu CA-LÔP (TRÁI ĐẤT)

Là một thứ người ta ưa dùng hơn và hay hỏi mua thường lắm.

Có một mình hàng DENIS FRÈRES có trù mà thôi.

Rút trong báo Q. D. D. Đ.

Annam nào binh chệp mà bỏ Annam thì nó la con Rận chệp.

Tôi cảm ơn bốn hạt chơn cợt tôi làm... viên, khuyến khích cùng thời thức cho... người nôm ta, buôn bán giành nguồn lợi... của xứ ta để lùa bại xưa nay. Nên... tôi mới thành tâm nghĩ một kế sách làm... được sẵn vốn được bền vững, càng ngày... càng đông, càng to lên nãi.

Cứ bằng bây giờ chúng ta mau mau... xướng lập cho thành một Sở Ngân-hàng... vốn từ 50 ngàn súp lên « nhiều càng tốt... kếu hùn mỗi cổ-phần mười nguyên bằ... « 10.00 » tùy kẻ nhiều người ít, đặt... là « Te-ry công-thương Ngân-hàng ».

nhan, thì mới xuất vốn của Ngân-hàng... mà dùm, vậy hội cổ-động cũng phải chọn... một người cho thao, đôn chỉ về xem xét... cách sắp đặt cho rành.

Lúa của ta làm ruộng cực nhọc mà mỗi năm khách-trú thâm lợi về... Tâu hơn máy trăm bạc, tré quá bố anh em!

Lời rao đấu giá

AVIS D'APPEL D'OFFRES

Prévision de Reçage
AVIS D'APPEL D'OFFRES
Lien date et heure de la réception des offres: 23 Octobre 1919, neuf heures.

AVIS D'APPEL D'OFFRES

Lien date et heure de la réception des offres: 23 Octobre 1919, neuf heures.
Objets: Importations, Cautionnements provisoires et définitifs.

AVIS D'ADJUDICATION

Lien date et heure de l'adjudication: Inspection de Cantho, 30 Octobre 1919, neuf heures.
Objets: Importations, Cautionnements provisoires et définitifs.

Lien date et heure de l'adjudication: Inspection de Cantho, 31 Octobre 1919, 9 heures.
Objets: Importations, Cautionnements provisoires et définitifs.

An tư bồi hưu

Có lời nghị quan Nguyễn-Soái Nam-kỳ ngày 28 Aodt 1919. Ông Phạm-quân-Huy là chánh-tổng nhất hạng tống Binh-an (Cántho) được an-tử-Hội-Huru kể từ ngày 1er Septembre 1919.

Tôi kính mừng và khen cho ông Phạm-quân-Huy đã vẹn nợ nước, từ đây rảnh việc quan mặt tỉnh thông thoã.

Sáng dịp này tôi cũng chúc cho Thầy Nguyễn-văn-Ô, Phó-tổng nhất-hạng trong tống đó lên thế làm Chánh-tổng.

Dân sự tống Binh-an rất hữu hạnh mà đặng 1 vị chánh-tổng như Thầy Nguyễn-văn-Ô đây, đã làm nhiều việc đã đặng Chánh-phủ ban Médaille danh-vong, nhất-hạng, nhì-hạng và đặng 2 3 cái bằng cấp kỹ công nghiệp.

Tôi biết Thầy Nguyễn-văn-Ô chẳng những là người Đại-Phủ gia mà thôi, lại thêm tinh thần nhơn đức, trọng nghĩa khinh tài, rất xứng đáng làm một ông quan địa Phương làm.

ĐẶNG-VĂN-CHIỂU
Trần

Luận về việc tranh thương

(Cách nào cho bên vững)

Căn trót tháng này tôi háng xem qui báo Nắng-cỏ và Thời-báo, thấy nhựt chủ-bút đều hết lòng lo lắng đem tất cả nhiệt-thành mà luận nhiều bài được có đóng mà khuyên khích đổng-bào ta phải đoàn thể với nhau mà tranh thương cũng khách-trú, nên ngày nay tôi mới đem thấy đổng-bào ta mới chơu đều có một ít người cũng có dạ thiệt thành rừ nhau hùn hiệp mà lập tiệm bán buôn café và bán nước, tôi thấy vậy cũng lấy làm mừng cho Annam ta ngày nay coi mới có hơi biết việc đoàn thể với nhau

mà tranh mới lợi-quyển về đường thương-cổ. Nay họ khách-trú đem thấy như vậy nên tức giận cam gan, không chịu đem bán cho đổng-bào ta bán chung với Tra-nước, lại họ chẻ cưỡi Annam ta không thạo nghề làm bánh; xin chừ khản-quan nghĩ thử coi, việc bán mứt của Annam ta xưa nay đã làm khéo lại ngon hơn bánh chẻ, sao chẳng làm ra mà bán, để mua của chẻ làm chi cho nó chẻ cưỡi. Thường khi xưa nay mỗi buổi sớm mai thì đổng-bào ta lại quán nước của khách-trú thì ra đặng Đềm-Tằm, Hầm-bào xiêu-mại, Há-chu làm đầu. Vậy nên tôi xin khuyên đổng-bào ta ngày nay dùng bánh mứt của Annam ta làm mà điếm làm, nhừ buổi sớm mai thì làm bánh ít trần nhưg trốn thịt thể cho Hầm-bào, bình dùm nhưng tôn tụi thế làm xiêu-mại, bình xếp nhưng tôn thịt thế làm Há-chu, rồi tra vào lại dùng mứt bí, mứt gừng, bánh hồng-lang, bánh thườn, bánh phở, bánh bô, bánh cam, bánh ít, ăn đã ngon mà lại bình mứt giá, thấy cảnh tượng như vậy có đau lòng cùng chăng; mà rồi lại chẳng biết đổng-bào ta có được bên này vững trong cuộc thương-trường hay chăng? Bởi có tôi háng đem ngày, hể có rảnh việc thì năm gày tay lên trang mà nghĩ phải làm làm tay cho có phương thế nào, mà đoàn thể với nhau đổng, đặt hiệu tiệm là Nhơn dân thương mại công-ti, rồi lãnh làm Đại-lý cho Hương dân công-ti. Mỗi tiệm thì chọn trong phần hùn được một người giàu có, biết chữ thông-thái, ăn nói rành rẻ, cứ làm Thủ-Đôn, và coi làm Đại-lý trong tiệm. Mỗi tiệm lại để ra

Chúng ta còn thiếu nhà máy, còn thiếu hàng mua lúa gạo : ráng hùn mà lập cho mau bố anh em !

Nếu người nào thừa dịp lúc này mà lập tiệm tư, hoặc bán hiệp chút đình, không có tiệm cái (gốc) của mình, rồi cứ nài mua hàng hóa của khách-trú, kể bên đích cho gán, thì khỏi số này, rồi khách-trú họ dạn mà bán mứt, mình bán lại cho mình thật nhiên phải mứt giá hơn hàng của chẻ, thì lại thiệt hại cho đổng-bào ta, còn mình mua thì lợi xấp thời, chẻ không bên vững được. Nếu người nào có ý vậy chẳng khác chi kẻ điếm-dàng, thừa dịp mà thử lợi, chử cách lập tiệm muốn cho bên vững làm đã, trước khi phải bán vốn được chiều một hàng cho đổng, đầu mỗi tháng có lỗ tiền này và số phí một ít không hại chi: rồi sau mình sẽ thu lại không muốn gì mà số.

Trong mỗi việc làm đều phải do người vững, hể gốc chắc chắn, thì ngọn mới vững bền, vậy nay tôi mới nghĩ đổng-bào ta những trang trí-thức cùng bực bực, người thì lo lập hội thương-nghiệp tương tế Chaudoc, người thì lo lập Annam thương mại cuộc Công ti tại Saigon, vậy nên khuyên đổng-bào ta trước phải đoàn thể với nhau. Mà kẻ rừ nhau, bừa hiệp cho sáng vốn, lo lập sổ sách cho xong, nướn tiền cho sáng chói, rồi chờ chờ hội Annam thương mại cuộc Công ti tại Saigon hùn hiệp đủ số, lập tiệm cho hoàn thành, lo trả cho đủ hàng hóa, sấm sàng được để chểch Tản, rồi mới Tỉnh mới quận đời lãnh làm Đại-lý cho tiệm cái của mình. Nhưng tiệm mỗi Tỉnh, mỗi quận thì kêu hùn những hương-chức các làng cũng những Phú hộ hào gia trong hốn Tỉnh, mỗi hùn định số bạc 10,500, phải mở tiệm cho rộng lớn có ít nừa cũng được 3 công-phổ, rồi đặt hiệu tiệm là Hương-dân thương mại cuộc công-ti, còn mỗi làng thì hương-chức nhỏ với dân nạo khá khá cũng đoàn thể với nhau mà hùn hiệp định mỗi hùn số bạc 5,500 rồi lập ra một tiệm nhánh lại cho nhà đổng, đặt hiệu tiệm là Nhơn dân thương mại công-ti, rồi lãnh làm Đại-lý cho Hương dân công-ti. Mỗi tiệm thì chọn trong phần hùn được một người giàu có, biết chữ thông-thái, ăn nói rành rẻ, cứ làm Thủ-Đôn, và coi làm Đại-lý trong tiệm. Mỗi tiệm lại để ra

hại phần người, một phần thì gọi hùn vào những tiệm thương mại cuộc công-ti, còn một phần thì gọi hùn vào hàng Luân-Thoán của Annam tại Saigon, vì Annam ta xưa nay ít tin nhau, kêu hùn rất khó, mà cũng may, thừa dịp lúc này, mới ồm thử thì cũng có nhiều kẻ muốn hùn, song lập tiệm sở tại cho cón mắt thấy chẳng chừng thì mới ưng mới chia. Cách lập tiệm theo ý của tôi cũng như sau đây: thì nhóm đủ lợi quyền, chung cũng một mối, khi các việc lập xong thì háng hóa cổ đũ, lập vận tài sáng sạng, tiệm chẳng chẻ sáng, được như vậy thì còn lo chi mới lợi quyền mà về tay khách-trú nữa.

Và tôi là người làm sự trị sống học hỏi chẳng bao nhiêu, đã đem chẻ vào mà luận nơi đường thương-cổ cho đặng. Nhưng mà tại cái lòng nể thành hay bán mặt, hay rừ ren, vì cũng nhờ đọc quyển Nông-cỏ thường ngày, nên mới được mở mang chút đình, cho nên tôi (sinh nơi quận Tanchau có 3 tở g 25 làng, mỗi làng hộ tế 11 viên, và phủ hộ hào gia là khác; nếu định mỗi hùn số bạc 40 \$00 thì phỏng số cũng hơn 5000 \$00 là phân chẻ. Nếu lập được tiệm rồi thì háng và đũ có dĩ việc quan hoặc dĩ chẻ thì ghé tiệm mình mà mua hàng hóa, lập các cửa hiệu người rừ trước từ rừ, không sợ cơn khi thì mình đi lại không sợ bán rừ cái chẻ, vì không phải của tư ai mà lợi được hưởng riêng cho mình, việc buôn bán cứ theo giá tiệm cái đình. Có khi rào mà giá háng trôi sục thì có giầy gói lại cho đổng-bào ta háy. Việc cân lường thước tất đều có theo pháp nước, làm như vậy khỏi lo cân thiếu thước non.

Lại tôi có một điều ước trông, như tiệm lập thành các nơi rồi thì Hội thương-nghiệp tương tế mỗi Tỉnh đều có lập cả, như Tỉnh Chaudoc có lập rồi vậy. Rồi Hội phải chọn cứ một người để đi kiểm xét số buôn bán, xuất phát tiền phí; nếu được số người nào coi tiệm tinh thề thân xử trứ, thì hội bắt giải cho nhà nước làm tội ngay, bởi vậy mỗi người coi tiệm và làm công đều có tiền công cả thấy, được như vậy thì đổng-bào ta lại còn có nhiều chử ăm công khỏi cầu lui khách-trú.

Vậy nay tôi coi xin trong mới Thành mà háng có cả nhiệt thành, nếu chẳng chẻ lời thỏ lịch tiền chẻ của tôi, thì xin hiệp với bài luận tôi đây, mà chẻ đổng-bào ta háy liên vực trong đổng-bào chúng, cho mau thành tựu; nếu các việc lập thành rồi đổng-bào ta ai có rừ bừa nhữt thì lập tiệm ra mà buôn bán cho nhữt lợi càng tốt lắm.

Sáng đây tôi cũng coi xin mới háng, nếu có người nào đủ trí thức rành rành nhiều nghề thì cũng vì quyền lợi của quê hương, mà nên thuyết cho đổng-bào ta rõ biết sự cần thiết chung mà hiệp hùn cho sung sướng.

Nếu được như vậy rồi thì là: Nam-sự thâm hạnh, đổng-bào ta hạnh thêm 1 !

TRẦN-THÀNH-CHIỂU
Biệt Trông An Phước
Trần-châu

PHNOM-PENH - CAMBODGE
Khương-Thời dit Gông

178, 180 Rue Ang-Dương 178, 180

Tiện tôi có làm đồ nữ trang (bijouterie) để bán, và có bán những đồ phụ tùng xe hơi xe máy, xe kéo và xe máy xin kể ra sau đây:

Kiểu vàng, neo, chuỗi, bông, cá-tá, đồ làm đũ thứ. Dầu óch-sáng-sén (essence Shell) dầu nhớt để vô máy xe hơi (huile pour automobile), mỡ bô đặng máy xe hơi (graisses pour automobile) đá thép đản xe hơi (carbure), vô rúc xe hơi biếu, tày và hué-ký (enveloppes et chambre à air marques Michelin et americaine) xe máy hiện bô-rô (bicyclettes marque Peugeot) và tôi có bán đồ mới (caillit) lụa chẻ đũ đũ thứ và đồ của đám (madame) và giầy tây, giầy (annam) đám thớm, áo thunng mua bên tây là (commandés en France).

Như các ông và các bà muốn đổng xin gởi thư đến tôi sẽ lập thư gởi (comite remboursement) đến cho.

Nay kính
Trần-văn-Gông
Bijoutier Phnom-penh

Chúng ta còn thiếu một hàng bạc (Banque) ráng hùn mà lập cho mau bố anh em !

Lê khai-trương

Hôm tối 14 Octobre 1919 này, tiệm cơm tiền-lâu của người Annam hiệu là Nam-hưng-Viên, có dọn một tiệc rượu gọi là lê khai-trương, có mời đủ viên quan và qui-khách đến dự tiệc.

Khi mưng tiệc rồi, lúc dùng rượu Champagne thì ông chủ tiệm là M. Cao-sơn-Binh có đọc một bài như sau này :

Trọng kính quý ông đại nhân,
Anh em chúng tôi trong tiệm hôm nay mới khai-trương, hữu hạnh đặng quý ông cao phẩm dự đến.

Tôi là chủ tiệm Nam-hưng-Viên thay mặt, cho anh em chúng tôi có chung cùng trong tiệm này.

Bắt qui ông trí sĩ đại nhân,
Tôi xin qui ông cho phép tôi tỏ thể một đôi lời qua mũa thỏ hên xin qui ông mĩnh chấp :

Vì chẳng từ khi nào đến bây giờ trong chốn Việt-Nam này, đất địa phì nhiêu, non đân giàu có, nên việc thương mại ít người muốn làm, hóa ra họ luôn cho người nước khác đã gần hơn mấy trăm năm nay. May nhờ Mậu-Quốc Đại-Pháp hảo bộ chỉ điễn lần lần cho đến ngày hôm nay ; lại có các ông trí thức văn minh học vấn theo quan thầy Langsa ra giúp, chỉ dẫn cho biết, Nông, Thương, Kỳ, Nghệ, vưng phục quan thầy Langsa, yêu mến quê hương đã đi rủa năm nay, cố động khuyến khích, rừ nhau hùn hiệp buôn bán, nhưng mà chưa đặng phí nguyên, đặc lời theo như trí thức của qui ông đã có lòng muốn trí thức này. Nhưng mà lúc này, hôm nay, có lẽ qui ông đại nhân cũng vui mừng, vì thấy quan-thế chúng ta đã khỏi sự ra mà tranh thương, buôn bán đôn giúp nhau. Thật không hiểu những lời vàng đá châu ngọc của qui ông ăn hành trong các qui bài :

Vậy anh em chúng tôi tại tiệm này như dịp trước là nhờ lời châu ngọc qui ông bình bát trong các qui bài, sau cũng nhờ qui quan, qui thầy và chư quan trí tưởng tình, nên anh em chúng tôi rừ ren chung cùng buôn bán. Vẫn thường nay

anh em chúng tôi cứ ai lo cho bốn phần này, dầu có tiền bạc 5, 3 trăm hay là một đôi ngàn, cũng khổ mở mang buôn bán ; Vì e sợ không biết đống-bang có vui lòng mà giúp hay là chẻ bai nhạo bân ;

Nhưng mà hôm nay chúng tôi chung cùng nhau ra buôn bán, xin qui ông đại nhân, qui thầy trí sĩ, cũng chư quan trí đống-bang thương tưởng ; tiệm chúng tôi hôm nay mới khai trương đặng các ông qui phẩm, chẳng nề thỏ hên, tưởng tình dự đến giúp, và dạy bảo chỉ về, anh em tại tiệm chúng tôi thật hết lòng cảm đội ơn qui ông lắm lắm.

Câu cho Đại-Pháp thái bình vạn tuê.
Câu cho anh em đoàn-thể tâm bô.
Chúc cho qui ông mĩnh miêng trường cửu.

M. Binh vừa dứt lời thì bốn-báo chủ-bút là M. Nguyễn-chánh-Sắt cũng đứng giấy phân-trấn mây lời sau đây :

Các ông,

Chẳng có chi may mắn hơn là chúng ta được thầy trong tiệm mới này người Nam và người Bắc đồng tâm hiệp ý, dầu vốn buôn chung ; ấy vậy thì cái tiệc này tuy ăn là tiệc khai-trương, song theo ý tôi nghĩ thì đó cũng là một tiệc đáng mừng cho cái dự triệu rắng giống giống Việt-nam ta ngày nay. Nam Bắc đã vậy đoàn đồng tâm hiệp lực đặng gỡ cho khỏi cái ách China mà chúng ta đã bị hơn mấy đời rồi.

Chi như những các món đồ ăn trong tiệc mà chúng ta đã nếm thử này giờ đây thì món nào chúng ta cũng thích khẩu ; ấy vậy thì giống giống Việt-nam ta chẳng phải là dở, duy có làm cùng chẳng làm mà thôi, chớ quyết chí mà làm, thì có ngày cũng thành tựu mà.

Vậy tôi xin các ông, từ đây hãy rắng mà đặng những thói hạn em ức công nhà, hoặc muốn ăn cơm ăn cháo cùng mua những vật chi, thì cứ đến tiệm của Annam là đống-bào ta mà giúp nhau chọn lựa ; dầu cho mà tẻ cũng chớ ngại bân, vì rồi đây khách-trú họ thấy ta tranh thương với họ, thì chi cho khỏi họ hạ giá mà bán cướp mua dành ; làm cho họ hờ hống, cho họ chiếm lấy một mình

một chơ mà thôi cho nhiều, tom góp tiền bạc Nam-chợ cho nặng túi mà gỡ về Tàu rồi trở lại khi thì ta là lũ trẻ mường là phường nỏ-lẻ.

Vậy trước khi chúng ta can chén rượu này thì tôi xin chúc cho qui hiệu Nam-hưng-Viên đây, buôn may bán đắt; vốn một lời mời và chúc cho Việt-nam ta thương trường đại phát.

Ai muốn học ?

Cơ một bà Đám còn to, có bằng cấp, dạy tiếng Langsa. dạy hát và dạy đờn.

Xin hãy do nơi nhà Madame Bardou 80 bis, rue Eryadus Vergnes mà thương nghị.

Thương-vụ luật-lệ

(Tiếp theo số 128)

Về hội kiểm-sát thì khi hội lập thành rồi mà trước khi hội khởi công, các người hùn phũ nhóm đại-hội đặng chọn ba người hùn mà cử làm hội kiểm-sát, hội này xem sóc, coi người Quản-lý có thi hành thể lệ của hội chăng, kiểm-sát số sách và cuối mỗi năm phải làm tờ phúc cho đại-hội mà tỏ công việc làm của hội, tỏ sự lợi hại trong hội, xin đại-hội phê chuẩn các số tiền xuất phát, các số tiền lời đặng chia cho hội-viên.

Còn về việc nhóm một đại-hội lúc lập hội nhóm một lần (assemblée constituante) đặng phê tờ hiệp-đồng.

Khi hội lập thành rồi, thì cứ cuối mỗi năm nhóm một lần, mà xem xét và phê chuẩn tờ phúc của hội kiểm-sát. Ấy là nhóm lệ thường (assemblée ordinaire) còn khi nào có việc cần kíp, như phải sửa tờ hiệp-đồng, bởi có chi phải rả hội, thì hội kiểm-sát mới nhóm ngoại lệ (assemblée extraordinaire).

TÚY KIỀU GIẢI-NGHĨA

(Tiếp theo số 123)

Nặng rằng : « Phận gái chữ tình, Chẳng đi thiệp cũng quyết lòng xin đi. »

Từ rằng : « Tâm phúc tương tri, « Sao chửa thấy khờ nữ nhi thường tình. »

« Bao giờ mười vạn tình binh, « Tiếng bễ (3) dầy đất, bồng bồng rợp đường. »

« Lâm cho rỏ mắt phi thường, « Bày giờ ta sẽ rước nương nghi-gia. (4) »

« Bàng nay bốn biển không nhà, « Theo cũng thêm bận biệt là đi đâu ? »

« Bánh lòng chớ đó ít lâu, « Chẳng chẳng là một năm sau với gì ? »

Quyết lời dứt áo ra đi, (5) Gõ cửa bằng (6) tiền đã lia đậm khơi.

Nặng từ chiếc bóng song mai, Đám đầu dang dang nhợt gãi then mây.

Sân rêu chẳng về đâu giây, Có cao hơn thước liễu gầy vài phần. (7)

Boài trông muốn dặm tứ-phần, (8) Hồn quê theo ngọn mây Tần (9) xa xa.

Xót thay hương khói suốt đời, Tâm lòng thương nhớ biết là có hay ?

Chốc đã mười mấy năm trôi, Còn ra khi đã đi mỗi tóc sương.

(Sau sẽ tiếp theo)

Thợ làm bánh mì

Cán dùng một người thợ làm bánh mì thiệt nghề.
Xin do nơi Báo-quản Nông-Cô-Min-Đàm mà thương nghị.

VIEUXE EAU-DE-VIE DEJEAN

là một thứ rượu rất có danh tiếng hơn bốn chục năm nay.

NGHĨA XUÔI

Kiều nói với Từ-Hải rằng : « Thiếp là phận gái giữ chữ tình phu, vậy nay chẳng đi thì thiệp cũng quyết lòng xin đi theo với ! » Từ-Hải mới nói với Kiêu rằng : « Tôi cũng thiệp là bạn "tâm-phúc tương tri" biết gan ruột nhau, thiệp đã biết vậy, vậy mà sao thiệp chửa khỏi cái tình thương của nữ nhi vậy ? Tôi nói thiệt, chừng nào tôi có mười vạn tình binh, đi đâu có tiếng trống quân dầy đất bồng cờ sinh rợp đường kia làm cho tôi rỏ mắt người phi thường, chừng ấy đó, tôi mới chịu rước nương về nghi gia đó.

Sau đây nói rằng Từ-Hải rằng : thiệp là phận gái giữ chữ tình phu, vậy nay chẳng đi thì thiệp cũng quyết lòng xin đi theo với ! »

Từ-Hải mới nói với Kiêu rằng : « Tôi cũng thiệp là bạn "tâm-phúc tương tri" biết gan ruột nhau, thiệp đã biết vậy, vậy mà sao thiệp chửa khỏi cái tình thương của nữ nhi vậy ?

Tôi nói thiệt, chừng nào tôi có mười vạn tình binh, đi đâu có tiếng trống quân dầy đất, với bóng cờ sinh rợp đường kia.

Làm cho rỏ mắt tôi là người phi thường, Bày giờ đó, tôi mới rước nương về nghi-gia đó.

Chớ như nay, tôi là người bốn biển không nhà, Nặng theo tôi càng thêm bận cho tôi, biệt là tôi đi đâu ?

Vậy thì nàng đành lòng chờ đợi tới một ít lâu, Có chấy đi nửa thì một năm sau mà với gì ?

Hải đi quyết lời rồi hểng dứt áo ra đi. Gõ cửa tiền cảnh chim bằng đi lia đậm khơi.

Đầy noi : Nặng Kiêu từ Hải ra đi rồi chích bóng song mai, Đem thì đầu dang dang, nhợt gãi then mây lại.

Ngồi sân thì đống rêu, chẳng thấy về đâu giây, Vưng thì có cao hơn thước, còn liễu thì gầy vài phần.

Boài trông về tứ phần thì đường xa muốn dặm, Cái hồn nhớ quê nhà thì theo ngọn mây Tần xa xa mãi.

Cảm thương thay cõi nước huyệt đã giờ rồi, Tâm lòng thương nhớ biết là có hay ?

Chốc đã mười mấy năm trôi, Nay chửa mà có còn tóc sương ra người đã một tóc sương.

Chớ như tôi nay, bốn biển không có nhà cửa chi ; nếu nặng theo tôi càng thêm bận bịu cho tôi ; biệt là đi đâu ? Vậy thì xin nàng đành lòng chờ đợi tới một ít lâu, có chấy lắm, thì một năm sau với gì ? Từ-Hải đã quyết lời rồi, dứt áo ra đi ; sang gõ cửa cảnh Bằng tiền đường, mà lia đậm khơi đó. Đây nói Kiêu từ Từ-Hải ra đi, một mình chích bóng song mai, đem đầu dang dang, nhợt gãi then mây lại ; ngõ ra sân, sân đống-rêu chẳng thấy về đâu giây. « Kiêu đờng ra đi ở trong nhà không đi đâu » nói ra sân thì có đá cao hơn thước, còn Liễu thì gầy vài phần. (Kiêu ốm-

Anh em thầy cái thơ của chệch Lý-Thiên rồi có giận hay không ? Nếu biết giận thì phải rắng lo cạnh tranh thương mại bơ anh em !

Chúng ta còn thiếu một hàng tàu, rắng hùn nhau mà lập cho mau bơ anh em !

vài phần) Boái trông về tứ phần thì đường xa muôn dặm, còn hồn nhớ quê nhà thì theo ngọn mây Tần xa xa mãi. Cảm thương thay! huyền cội xuân già. (Thương nhớ cha mẹ) cái tâm lòng thương cha nhớ mẹ ấy biết chừng nào người đàng. Chốc đã mười mấy năm trời xa cách cha mẹ rồi, nay cha mẹ tôi có còn ở nữa, thì cũng ra người da mới, tóc trong đó.

DIỄN TỊCH

- (1) Chử Tùng, nghĩa là : phận gái có chồng phải theo chồng. Có câu : « Nữ hữu tam tùng, tùng phu như giả. Nghĩa là : phận gái có ba chử tùng, theo chồng là một vậy.
- (2) Nữ nhi thường tình, nghĩa là : tình thường của con gái, chóng đi đâu thì theo đó; câu này Tô-Hải nói : « Kiều sao chưa thoát tình thường của con gái vậy ? » không chớ nàng Kiều đi theo đó.
- (3) Tiếng bé là : tiếng trống quân, tiếng sinh là bóng cờ sinh. Có câu : Sinh

kỳ tá nhật; bóng cờ sinh che mặt nhật « rợp đường. »

- (4) Nghi gia là : về nhà chông.
- (5) Dứt áo ra đi. Tân-On-Kiều phụng biểu, máu chỉ chi, tuyết cứ nhai khừ. Đòi Tân người On-Kiều ứng biểu của đi làm quan, mẹ ngăn trở, cắt đứt vật áo ra đi.
- (6) Bằng là : Chim bằng sức bay chim muôn dặm.
- (7) Liễu gãy vài phần, là : Kiêu ốm ở hết vài phần. Chử liễu đây là chỉ nàng Kiêu.
- (8) Từ là : cây từ, Phần là : cây phần, ý nhớ quê hương cha mẹ.
- (9) Mây Tần : Cây thì của ông Hàng-Dù : Văn hoàng Tần lãnh gia hà tại ? tuyệt đẹp, quang mang mà bất tiêu. Nghĩa là : Mây phủ núi Tần nhà cửa lập, tuyết che cửa ải ngựa khôn dơi. Câu này ý nói Kiêu xa quê hương nhà cửa cha mẹ.
- (10) Đa mới là : đa trở đầu mới, tóc sương là : tóc bạc, ý nói cha mẹ đã già rồi.

TIỂU THUYẾT

Trước-giã : HỒ-BIỂU-CHÁNH

AI LÀM ĐUỐC

(Tiếp theo)

Em nghĩ lại nếu khi trước em không nói lời với cô thì nay sang có chỉ đây em này làm mai lấy làm tiện lắm. Em nói cho chị thương, thầy thông ở căn phố của em đó có phải khi không mà đem đi ở đâu. Em muốn ở đây nên năn nỉ hết sức và chịu hết năm chục đồng bạc cho thầy, thầy mới chịu dọn đi đó đi.

Này giờ em nói chị đã rõ hết tình ý của em rồi, vậy em lay chị xin làm ơn kiểm lời em đi nói làm sao cho cô hai hết giận đùng, chịu kết duyên với em, trước cô người tá-gia nội trợ cho em, sau em

khỏi ăn năn thông hối thì ơn chị đó em coi yung như trời như biển.

Bạch-Tuyết ngồi lặng thính một hồi rồi đáp rằng : « Làm trai ở như thầy thiết ít người ở được, mà theo ý tôi thì thầy có vợ được như con hai cũng là có phước. Ở đời cái phải cái tốt thì hơn chớ giàu nghèo không sá gì. Tôi làm chị em với con hai gái một năm nay tôi rõ tình nết nó hết. Tuy nó nghèo hơn mà nhiều người giàu sang khó sánh với nó được. Hai đang cang đảm như vậy tôi rất khen ngợi. Tôi cũng muốn cho thầy kết duyên với nó làm, song tôi dóm coi ý nó còn phiền thầy nhiều, e tôi nói nó không nghe. »

Trường-Khanh nói : « Chị không thương em đến chị mới buồn thì như vậy chứ! Em hỏi thăm xóm giàng thì họ đều nói có hai cung kính và kiến đề chị lung lắm. Chị muốn nói điều chi có cũng nghe theo hết mà. »

Vi nước Langsa
Vi dân Annam

• Tiêm hiệu THÁI BÌNH của người An-nam lập tại Saigon, ngan nhà-giấy Saigon Mytho đường COLONEL BOUTONNET, môn hải số 136, đã ba năm nay, có trữ bán sỉ và bán lẻ những văn, nho, xuyên, lãnh (Soierie) Thuộc tay đủ thứ và đồ tạp dụng Langsa như bánh hộp, cá hộp và rượu tây đủ thứ (Epicerie). Rao trong Lục-châu như Annam, ai muốn lập tiệm bán hàng, rượu tây hay là tiệm bán đồ Epicerie mà tranh thượng cũng được, thì viết thư cho tiệm này mà thương nghị.

GIẢ BÀN RE LÂM

P. S. Tiệm này chịu lãnh mua giùm các tờ hàng hóa khác bất kỳ là vật chi, cứ theo facture tính thêm 3% hay là ít hơn, tùy theo nhiều ít hay là không tính tiền huê-hồng ấy, miễn là giúp người Annam được thì rất vui lòng.

MAI-VĂN-LUỘC

Thăm về hình

NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN

« Ai muốn về hình cho đẹp, đẹp giống, xin đem hình đến mượn tiệm họa-chợ-sang của M. Nguyễn-Đức-Nhuận thì ít sẽ đứng vui lòng đẹp mắt. Tiệm này được nhiệm mua sang trong ngoại khén.

Thơ về hình này đã có hàng cấp tới nghiệp về nghệ về và 3 cái bằng cấp của hội đầu xiao Đông-dương ban khen. Quý vị muốn biết rõ, xin viết thư hỏi, tiệm này sẽ gửi cho một tờ cáo bạch có các nghĩa rõ ràng về nghệ thuật-tả-giả và phẩm minh. Gửi thư, bình-hoặc matiat, xin để bao thư như vậy :

M. NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN

Nº 28 Boulevard Paul Bert SAIGON.

(Tiệm này trước khi ở Giadinh và Boulevard Luro).

« Ai muốn mua xe kéo ? »

Tại nhà M. Heli đống Thông ở đường Paul Bert, có bán xe kéo bằng tôn và Aluminium hoặc cũ, hoặc sửa lại mới hết, thay mới là phổ nệm vô rước mới tinh anh, ai muốn mua về kéo đi đưa từ 5 cái lên tới 6 cái thì xin đến nhà M. Heli.

HÃY HỜI THƠ ĐỒNG HỒ

« OMEGA »

« Ai mua về thì thì hơn hết có sáu bộ mẫu hàng vàng, bằng bạc và bằng các loại kim L. CAFFROY »

ở tại đường CANNAT SAIGON có bán mà thôi.

Rượu Sâm-banh hiệu MARQUIS DE BERGEY LÀ RƯỢU MƯỢT HẢO HANG

TIỆM NGŨ Dương-huê-vinh Phát

« Tiệm này có hàng quý khách dùng Nhà ngũ hiệu Dương-Huê-Vinh ở đường AMIRAL COURBET, môn hải số 136, đã ba năm nay, có trữ bán sỉ và bán lẻ những văn, nho, xuyên, lãnh (Soierie) Thuộc tay đủ thứ và đồ tạp dụng Langsa như bánh hộp, cá hộp và rượu tây đủ thứ (Epicerie). Rao trong Lục-châu như Annam, ai muốn lập tiệm bán hàng, rượu tây hay là tiệm bán đồ Epicerie mà tranh thượng cũng được, thì viết thư cho tiệm này mà thương nghị.

EDEN-GINEMA

« Tuần này rạp hát bóng Edison Cinema hát nhiều lớp kịch hát tình những tuồng mới đã hay mà lại vui, thú nay Nam-kỳ chưa hề có. Liệt vị hãy đến xem chơi cho tiêu khiển.

« Bạch-Tuyết thấy vậy bèn kêu mà nói rằng :

- Người phải về rồi, còn sự mà trong bụng.
- Chị nói sao ?
- Tôi nói người phải về rồi còn sự ai mà trốn.
- Người phải ?
- Ừ.
- Bằng-Tâm bước ra cười gằn rồi hỏi rằng :
- Này giờ chị bớt nóng hay không ?
- Nhóc có Thấy Trường-Khanh qua hết nóng lạnh.
- Sao vậy ?
- Qua nghe được những lời dạy dỗ của anh em, nên mới bớt nóng.

Bằng-Tâm bước ra cười gằn rồi hỏi rằng :

- Này giờ chị bớt nóng hay không ?
- Nhóc có Thấy Trường-Khanh qua hết nóng lạnh.
- Sao vậy ?
- Qua nghe được những lời dạy dỗ của anh em, nên mới bớt nóng.

Bạch-Tuyết có ý ghẹo cho Bằng-Tâm bớt nóng mà nói, song Bằng-Tâm thông minh biết ngay là « Bạch-Tuyết » ghẹo mình, chớ chị không

giỏi trong việc em buồn quá. Em hết than thở nữa, em hết buồn nữa cho chị hiểu, cũng bụng chị còn buồn. Bằng-Tâm nói dứt lời liền bỏ ra nhà sau sức liền về nhà.

« Bạch-Tuyết thấy vậy bèn kêu mà nói rằng :

- Người phải về rồi, còn sự mà trong bụng.
- Chị nói sao ?
- Tôi nói người phải về rồi còn sự ai mà trốn.
- Người phải ?
- Ừ.
- Bằng-Tâm bước ra cười gằn rồi hỏi rằng :
- Này giờ chị bớt nóng hay không ?
- Nhóc có Thấy Trường-Khanh qua hết nóng lạnh.
- Sao vậy ?
- Qua nghe được những lời dạy dỗ của anh em, nên mới bớt nóng.

làm giàu thêm cho họ được, em hết than thở nữa, em hết buồn nữa cho chị hiểu, cũng bụng chị còn buồn. Bằng-Tâm nói dứt lời liền bỏ ra nhà sau sức liền về nhà.

Bạch-Tuyết thấy vậy bèn kêu mà nói rằng :

- Người phải về rồi, còn sự mà trong bụng.
- Chị nói sao ?
- Tôi nói người phải về rồi còn sự ai mà trốn.
- Người phải ?
- Ừ.
- Bằng-Tâm bước ra cười gằn rồi hỏi rằng :
- Này giờ chị bớt nóng hay không ?
- Nhóc có Thấy Trường-Khanh qua hết nóng lạnh.
- Sao vậy ?
- Qua nghe được những lời dạy dỗ của anh em, nên mới bớt nóng.

Chúng ta còn thiếu nhiều hàng buôn to, ráng hùn vào Annam Thương-cuộc Công-ty bốn anh em !

« Làm thế nào cho dân ta được tăng số thêm, đừng để họ đem cháu ngoại của ta về Tàu hết đi ; bốn anh em !

